

DISCUSSIONUM PERIPATETICARUM
TOMI III LIBER V

**Excussio eorum, quae Aristoteles
contra ideas Platonis disputavit**

5

Ut nihil de entis aut divina philosophia ausus est Aristoteles oppugnare eorum, quae sapientissime ac divine a Platone scripta fuerant, ita contra ideas acerrime est invectus, neque est ulla alia vel saepius vel acrius exagitata quaestio universis fere Aristotelis libris, quam ideae perpetuo quodam veluti odio exagitatae sunt. Eaque exagitatio omnibus Peripateticis ita animos imbuit, ut infamis ac prorsus ridicula idearum doctrina et videatur et habeatur. Quod utrum iure an iniuria ipsi sibi persuadeant, non parvum operae fuerit precium hanc totam rem a suis iniciis explicare ac perpendere.

15 Itaque Aristoteles primo Sapientiae capite 5. narrat:¹ *Post dictas autem philosophias Platonis supervenit tractatio in plurimis*

¹ μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας φιλοσοφίας, ἢ Πλάτωνος ἐπεγένετο πραγματεία. τὰ μὲν πολλὰ <τοῖς Πυθαγορείοις> τούτοις ἀκολουθοῦσα, τὰ {δὲ} καὶ ἴδια παρὰ τὴν τῶν Ἰταλικῶν ἔχουσα φιλοσοφίαν. ἐκ νέου τε γὰρ συνήθης γενόμενος [συγγενόμενος] πρῶτον Κρατύλῳ καὶ ταῖς Ἡρακλειτείοις δόξαις, ὡς ἀπάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὔσης. ταῦτα μὲν {καὶ} ὕστερον οὕτως ὑπέλαβεν. Σωκράτους δὲ περὶ μὲν τὰ ἠθικὰ πραγματευομένου περὶ δὲ τῆς ὅλης φύσεως οὐδέν, ἐν μέντοι τούτοις τὸ καθόλου ζητοῦντος καὶ περὶ ὁρισμῶν ἐπιστήσαντος πρῶτου τὴν διάνοιαν, ἐκεῖνον ἀποδεξάμενος διὰ τὸ <ζητῆσαι περὶ τοῦ καθόλου> τοιοῦτον ὑπέλαβεν ὡς περὶ ἐτέρων τοῦτο γιγνόμενον [τοὺς ὁρισμοὺς τούτους γινομένους], καὶ οὐ <περὶ> τῶν αἰσθητῶν <τινός>. ἀδύνατον γὰρ εἶναι τὸν κοινὸν ὄρον τῶν αἰσθητῶν τινός, ἀεὶ γε μεταβαλλόντων. οὗτος οὖν τὰ μὲν τοιαῦτα τῶν ὄντων ιδέας προσηγόρευσε, τὰ δ' αἰσθητὰ <περὶ τὰ> παρὰ ταῦτα καὶ κατὰ ταῦτα λέγεσθαι πάντα. κατὰ μέθεξιν γὰρ εἶναι τὰ πολλὰ <τῶν συνωνύμων> ὁμώνυμα τοῖς εἶδεσιν. τὴν δὲ μέθεξιν τοῦνομα μόνον μετέβαλε· οἱ μὲν γὰρ Πυθαγόρειοι μιμήσει [μίμησιν] τὰ ὄντα φασὶν εἶναι τῶν ἀριθμῶν, Πλάτων δὲ μεθέξει [μέθεξιν], τοῦνομα μεταβαλὼν, τὴν μέντοι γε μέθεξιν ἢ τὴν μίμησιν, ἥτις [εἴ τις] ἂν εἴη τῶν εἰδῶν ἀφείσαν ἐν κοινῷ ζητεῖν. [ARIST. Metaph. 987a.29 – 987b.]